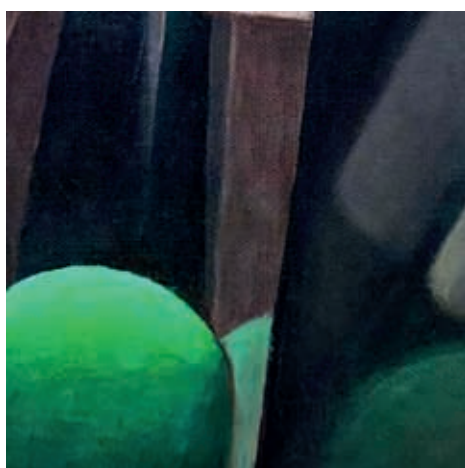
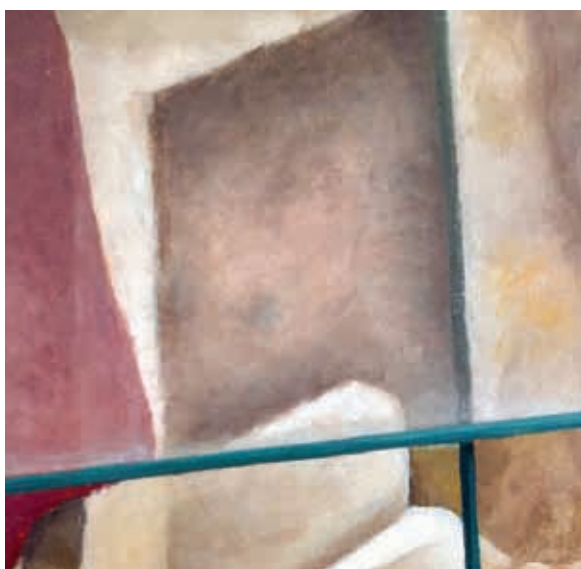

Wydział Nauk o Zdrowiu

Uniwersytetu Medycznego
im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
z perspektywy półwiecza

Wydział Nauk o Zdrowiu

Uniwersytetu Medycznego
im. Karola Marcinkowskiego
w Poznaniu

z perspektywy półwiecza

EWA BAUM · RAFAŁ STASZEWSKI · MICHAŁ MUSIELAK · ANITA MAGOWSKA · LENA BRETES

Poznań 2025

Koordinacja redakcyjna
Grażyna Dromirecka

Korekta
Barbara Błażejczak

Skład, łamanie, opracowanie graficzne, projekt okładki
Bartłomiej Wąsiel

Fotografie
Monika Lisiecka (strony: 154, 158, 162, 165, 174, 182, 188, 195, 321–429),
archiwum UMP (jeśli nie podano inaczej)

Obrazy
Bartłomiej Wąsiel

© Copyright by Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Poznań 2025
© Copyright by Wydawnictwo Miejskie Poznania, Poznań 2025

Koedycja
ISBN 978-83-7597-487-4   Wydawnictwo Naukowe UMP
ISBN 978-83-7768-435-1   Wydawnictwo Miejskie Poznania

Spis pracowników oraz struktura Wydziału Nauk o Zdrowiu – stan na 30 czerwca 2025 r.

Wydawca

UNIwersytet Medyczny
IM. KAROLA MARCINKOWSKIEGO
W POZNANIU

WYDAWNICTWO NAUKOWE
UNIwersytetu Medycznego
IM. KAROLA MARCINKOWSKIEGO
W POZNANIU

ul. Bukowska 70, 60-812 Poznań
www.wydawnictwo.ump.edu.pl

Ark. wyd. 32,9. Ark. druk. 55,5.
Format 220 × 240 mm. Zam. nr 114/2025.
Przekazano do druku w październiku 2025.

WYDAWNICTWO
MIEJSKIE
POZNANIA

ul. F. Ratajczaka 44, 61-728 Poznań
www.wm.poznan.pl

POZnań*

Spis treści

13	Bogactwo dydaktyczne, realizacja misji naukowej, a po trzecie – najważniejsze – społeczność... Zbigniew Krasiński
17	Przestrzeń, w której nauka staje się służbą, a służba – nauką Jacek Jaśkowiak
19	Kształcić młodych ludzi w duchu tolerancji, otwartości, interdyscyplinarności, odwagi oraz odpowiedzialności Ewa Baum
23	L i s t y g r a t u l a c y j n e _____
29	G e n e z a a k a d e m i c k i e g o p i e l ę g n i a r s t w a w P o z n a n i u _____
31	Od idei Heliodora Święcickiego do Wydziału Nauk o Zdrowiu Michał Musielak
31	Florence Nightingale i nowa filozofia pielęgnowania chorych
35	Heliodor Święcicki i jego koncepcja kształcenia pielęgniarek środowiskowych
37	Zasługi Wyższej Szkoły Pielęgniarek i Higienistek Polskiego Czerwonego Krzyża w Poznaniu dla kształcenia świeckiego personelu pielęgniarskiego
42	Powstanie Wydziału Pielęgniarskiego w Akademii Medycznej w Poznaniu kontynuacją kształcenia świeckich pielęgniarek na poziomie akademickim

51   R o z w ó j   p i e l ę g n i a r s t w a
a k a d e m i c k i e g o

---

53   **Trendy rozwojowe pielęgniarstwa akademickiego**

Krystyna Jaracz, Dorota Talarska

- 54   Reforma bolońska i jej wpływ na pielęgniarstwo
- 55   Umieędzynarodowienie kształcenia i badań
- 56   Integracja technologii z edukacją
- 57   Wzrost kompetencji zawodowych
- 57   Kluczowe trendy rozwojowe i wyzwania współczesnego pielęgniarstwa

59   H i s t o r i a
i   t e r a ż n i e j s z o ś ć

---

59   S y l w e t k i   M i s t r z ó w
i   N a u c z y c i e l i

---

61   **Dziekani – Ci, którzy odeszli**

Anita Magowska

- 61   Prof. zw. dr hab. Józef Baron
- 64   Prof. dr hab. Bogusław Pawlaczyk
- 67   Prof. zw. dr hab. Laura Wołowicka
- 72   Dr hab. Tadeusz Wyrzykiewicz, prof. UM
- 74   Prof. dr hab. Tomasz Opala

79   **Dziekani – rozmowy z Mistrzami**

Ewa Baum, Lena Bretes, Rafał Staszewski

- 79   Prof. zw. dr hab. Zygmunt Przybylski
- 83   Dr hab. Maria Danuta Głowacka
- 86   Prof. dr hab. Włodzimierz Samborski
- 91   Prof. dr hab. Małgorzata Kotwicka
- 101   Prof. dr hab. Ryszard Marciniak

107   **Nasi nieodżałowani Nauczyciele**

- 107   Dr Stanisław Antczak
Henryk Lisiak
- 110   Prof. dr hab. Bożena Galas-Zgorzalewicz
Henryk Lisiak
- 114   Dr hab. Jan Galicki, prof. UMP
Piotr Pagórski

116	Dr hab. Anna Golenia Elżbieta Olek
117	Dr Barbara Janus Henryk Lisiak
120	Prof. dr hab. Bogusław Jazienicki Elżbieta Olek
122	Dr Barbara Jugowar Maria Skommer
124	Prof. dr hab. Sławój Kucharski Anita Magowska
129	Prof. dr hab. Józef Kuczyński Henryk Lisiak
132	Prof. dr hab. Andrzej Nowakowski Henryk Lisiak
137	Mgr Anna Nowicka-Bukowska Elżbieta Olek
139	Dr Aleksander Przysanowicz Leszek Rębała
141	Dr hab. Marcin Sarnowski Henryk Lisiak
144	Prof. dr hab. Janusz Sowier Henryk Lisiak
146	Dr Maria Stachowska Marlena Szewczyczak i Dorota Talarska
148	Prof. dr hab. Konstanty Tukatło Grażyna Bączyk, Jacek Karoń
150	Dr Barbara Zielińska Mirostawa Cylikowska-Nowak
153	Współcześni Mistrzowie Lena Bretes
153	Prof. dr. hab. Juliusz Huber
157	Prof. dr hab. Krystyna Jaracz
161	Dr hab. Jacek Karoń, prof. UMP, prof. dr hab. Piotr Krokowicz
165	Prof. dr hab. Przemysław Lisiński
168	Prof. dr hab. Michał Musielak
173	Prof. dr hab. Barbara Steinborn
177	Prof. dr hab. Krzysztof Wiktorowicz
181	Prof. dr hab. Maciej Wilczak
188	Prof. dr hab. Jacek Wysocki
194	Dr hab. Zbigniew Żaba

201   **Wspomnienia o wydziale**

- 201   Miejsce spotkań wspaniałych wykładowców i ambitnych studentów
Mikołaj Bartoszkiewicz
- 202   Ludzie, którzy dają siłę i wsparcie
Ewa Baum
- 207   Praca społeczna zapoczątkowana na studiach niesie mnie przez całe życie...
Agata Bryl (Juskowiak)
- 211   Dziekanat Wydziału Nauk o Zdrowiu to nie tylko miejsce pracy
Agnieszka Ciesielska
- 213   Wydział Nauk o Zdrowiu kojarzy mi się ze współpracą
Szczepan Cofta
- 214   W Szpitalu Tymczasowym na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich
Adam Czabański
- 216   Uprawnienia do nadawania stopni i tytułów naukowych
Stanisław Czekalski
- 217   Przygoda z uczelnią oczami Agaty, Marka, Macieja oraz Marcinów –
pierwszych ratowników medycznych, którzy ukończyli AM i UMP
Agata Dąbrowska, Marek Dąbrowski
- 224   Moje zawodowe „ja”
Jan Domaradzki
- 228   Mój drugi dom – Wydział Nauk o Zdrowiu
Danuta Dyk
- 231   Moje okno na świat
Aleksandra Gaworska-Krzemińska
- 233   Moja droga: od pasji z lat studenckich do kształtowania przyszłości pielęgniarstwa
Mariola Głowacka (z domu Kamińska)
- 238   Nie bójmy się zmian, nie bójmy się wyzwań, nie bójmy się zmieniać pracy
Aleksandra Gutysz-Wojnicka
- 240   Zdrowie publiczne – co to za kierunek?
Krystyna Kois-Jaźwiec
- 243   Miejsce spotkań z intrygującymi ludźmi
Krzysztof Korbel
- 244   Nauczanie weszło mi w nawyk
Krzysztof Kordel
- 246   Pielęgniarstwo operacyjne w Centrum Symulacji Medycznej
Katarzyna A. Kozłowska
- 251   Wydział ma szczęście do wybitnych postaci
Henryk Lisiak
- 252   Takie były początki...
Przemysław Lisiński

- 253 Z Katedrą Nauk Społecznych Wydziału związany
jestem od początku jej istnienia
Zenon Maćkowiak
- 254 Kształcenie położnych wczoraj i dziś
Beata Pięta
- 257 Pielęgniarstwo wczoraj, dziś i jutro
Magdalena Sobalik
- 259 Ludzie wydziału – wydział ludzi
Rafał Staszewski
- 266 Klinika Intensywnej Opieki Medycznej i Leczenia Bólu
Barbara Tamowicz, Adam Mikstacki
- 269 Moje wspomnienia związane z Wydziałem Nauk o Zdrowiu to przede
wszystkim ludzie, których miałem zaszczyt i przyjemność poznać
Jarosław Walkowiak
- 270 Rok 1997 – wtedy wszystko się dla mnie zaczęło
Jadwiga Wiertlewska-Bielarz
- 272 Najważniejsze były spotkania z nauczycielami
Katarzyna Wszótek
- 272 A2 a zdrowie
Jan Zamojski
- 274 Co to za „nowo-twór”?
Jolanta Zgrabczyńska
- 275 Trudny czas pandemii
Marcin Żarowski
- 277 **Jednostki, które funkcjonowały na Wydziale Nauk o Zdrowiu**
- 277 Zakład Mikologii Lekarskiej i Dermatologii
(obecnie Zakład Dermatologii i Wenerologii)
Zygmunt Adamski
- 279 Katedra i Zakład Elektroradiologii
Julian Malicki, Tomasz Piotrowski
- 281 Zakład Psychologii Klinicznej (obecnie Katedra i Zakład Psychologii Klinicznej)
Ewa Mojs
- 282 Katedra Organizacji i Zarządzania w Opiece Zdrowotnej
(obecnie Katedra i Zakład Prawa Medycznego i Farmaceutycznego)
Monika Urbaniak
- 284 Zakład Dermatologii i Wenerologii
Ryszard Żaba
- 285 Katedra Biologii i Ochrony Środowiska (obecnie Zakład Immunobiochemii)
Jakub Żurawski

287   **Wspomnienia studentów**

287   Wydział inspirował
             Sebastian Czabański

289   Studiować zdrowie publiczne
             Maria Freudenreich

289   Ratownictwo medyczne
             Jakub Jóźwiak

289   Medycyna to nie tylko leczenie chorób
             Agata Kaczmarek

290   Ludzie, inicjatywy i energia
             Angelika Kowalska

294   Studiować fizjoterapię
             Maria Tuczyńska, Marcin Rybnik

295   Studia pielęgniarstwa jako droga do zawodu i czas pracy dla innych
             Karolina Włodarczyk

301   **K a l e n d a r i u m** _____

303   **Kalendarium 1975–2025**
         Krzysztof Prętki

311   **S t r u k t u r a   W y d z i a ł u**
         N a u k   o   Z d r o w i u _____

315   **R a d a   W y d z i a ł u**
         N a u k   o   Z d r o w i u _____

321   **W ł a d z e   W y d z i a ł u**
         N a u k   o   Z d r o w i u _____

323   **Władze Wydziału Nauk o Zdrowiu**

327   **Dziekanat Wydziału Nauk o Zdrowiu**

329 J e d n o s t k i   W y d z i a ł u
N a u k   o   Z d r o w i u

- 331   Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej i Kolorektalnej
- 335   Katedra i Klinika Neurologii Wieku Rozwojowego
- 341   Zakład Organizacji i Zarządzania w Opiece Zdrowotnej
- 347   Katedra Nauk Społecznych i Humanistycznych
- 353   Zakład Filozofii Medycyny i Bioetyki
- 357   Katedra Edukacji Medycznej
- 363   Katedra i Zakład Historii i Filozofii Nauk Medycznych
- 367   Katedra Pielęgniarstwa
- 377   Katedra Medycyny Ratunkowej
- 385   Katedra i Zakład Profilaktyki Zdrowotnej
- 391   Zakład Terapii Zajęciowej
- 399   Katedra i Zakład Biologii Komórki
- 405   Katedra Zdrowia Matki i Dziecka
- 411   Zakład Praktycznej Nauki Położnictwa
- 417   Katedra Rehabilitacji i Fizjoterapii
- 425   Zakład Patofizjologii Narządu Ruchu
- 429   Zakład Profilaktyki Chorób Układu Krążenia

433 A n e k s

- 435   Spis pracowników Wydziału Nauk o Zdrowiu
- 440   Przypisy i źródła
- 446   Spis autorów

/// Rektor UMP
prof. dr hab. Zbigniew Krasinski

Bogactwo dydaktyczne, realizacja misji naukowej, a po trzecie – najważniejsze – społeczność...

Zbigniew Kasiński

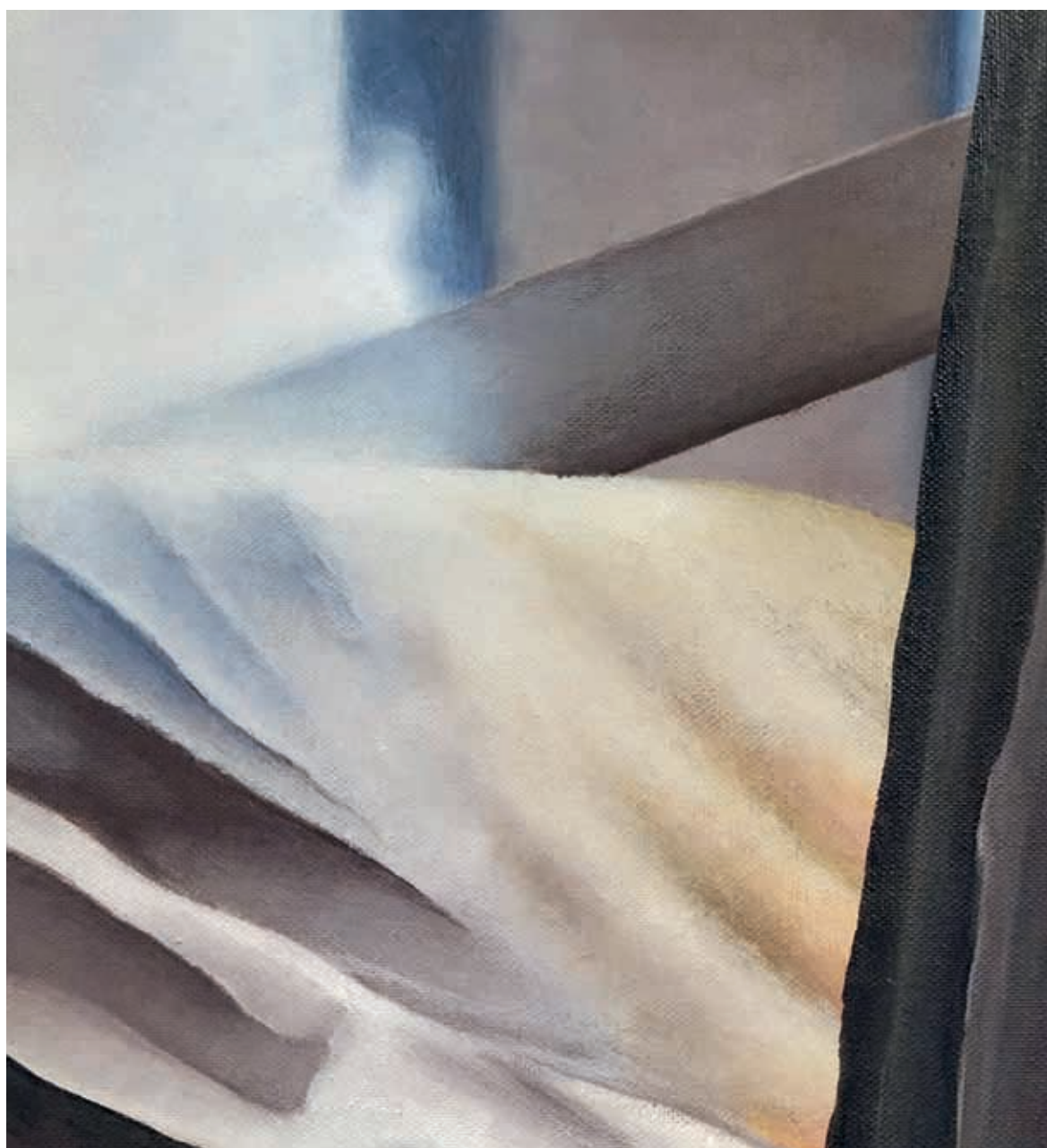
Wielce Szanowni Państwo,

Drodzy Pracownicy, Studenci oraz Absolwenci Wydziału Nauk o Zdrowiu,

z jednej strony Wydział Nauk o Zdrowiu został na naszej Alma Mater utworzony wiele lat po uruchomieniu Wydziału Lekarskiego i Farmaceutycznego, z drugiej zaś – historia i pracownicy WNoZ wnieśli niepomiaralny wkład w rozwój naszej uczelni. Jednostka ta wywodzi się z Wydziału Pielęgniarskiego i jest dziś ważną częścią Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. Ważną z wielu powodów. Po pierwsze to bogactwo dydaktyczne, przygotowujące młodych ludzi do wykonywania różnych zawodów medycznych, bez których trudno dziś wyobrazić sobie nowoczesny zespół terapeutyczny. Po drugie wydział realizuje misję naukową. Osiągnięcia na tym polu potwierdziła ostatnia parametryzacja, przyznając dyscyplinie nauk o zdrowiu kategorię A. Na szczególne uznanie zasługuje wiele działań na rzecz popularyzacji nauki i wprowadzania jej do codziennej praktyki. Tu naprawdę widać przełożenie realizowanych prac badawczych na praktykę. Trzecim powodem, w moim przekonaniu najważniejszym, jest społeczność tego wydziału. Zwracam się zatem do wszystkich byłych i obecnych pracowników WNoZ – tworzą Państwo wy-

jątkową społeczność, najbardziej zróżnicowaną pod względem zainteresowań, reprezentowanych zawodów i pasji badawczych. To Wasze bogactwo, którego nieco (pozytywnie) zazdrościmy w wąskich specjalizacjach. Tym samym codzienność wydziału odzwierciedla prawdziwe podejście do idei uniwersalnego i wszechstronnego kształcenia uniwersyteckiego. Na najwyższe uznanie zasługują Państwa wysiłki, by nasi absolwenci posiadali najlepsze umiejętności zawodowe. Ale to właśnie przywołana uniwersalność, przejawiająca się choćby w tworzeniu szerokich horyzontów etyki, prawa, edukacji, kulturowych uwarunkowań zdrowia, powoduje, że nasi absolwenci widzą nie tylko pacjenta. Widzą człowieka, który potrzebuje pomocy, wsparcia i obecności. Za to w szczególności dziękuję Wam, Drodzy Pracownicy.

W Galerii Akademii we Florencji tłumy turystów podziwiają Dawida – rzeźbę wykonaną przez Michała Anioła. Ale wystarczy przejść nieco dalej, do sąsiedniej sali, by zobaczyć oryginalny fragment fresku z 1514 r. obrazujący oddział szpitala San Matteo. To rzadkie świadectwo, zarówno pod względem przedstawionego tematu, jak i doskonałego wykonania. W kilkunastoosobowej sali chorych na pierwszy plan wysuwają się pielęgniarki. W pełni poświęcenia i z wielką troską wykonują swe obowiązki, opiekując się chorymi. Artysta uka-

zał szpital z perspektywy chorych i pielęgniarek, podkreślając ich obecność. To jeszcze jeden motyw wart zauważenia. Niejednokrotnie to właśnie obecność i rozmowa absolwentów Wydziału Nauk o Zdrowiu, poza pełnym profesjonalizmem, daje pacjentom realne poczucie troski i bezpieczeństwa. To rzecz nie do przecenienia.

Jak ważne są nauki o zdrowiu, uświadomiła nam nieoczekiwana pandemia CO-VID-19. Nagle zaczęliśmy doceniać szersze spojrzenie na zdrowie i bezpieczeństwo zdrowotne. Wymiar działań profilaktycznych, tych doraźnych, ale i tych obliczonych na lata, wydaje się dziś nieodzowny dla utrzymania sprawności systemów opieki zdrowotnej. Dziedzina nauk o zdrowiu potęg czyta wielu specjalistów w badaniach naukowych, a wyniki badań publikuje się dziś w najbardziej prestiżowych czasopismach. To także pokazuje znaczące perspektywy badawcze i szanse, przed jakimi stoi Wydział Nauk o Zdrowiu. Mogę stwierdzić, że szanse te wykorzystywane są już dziś, bowiem pracownicy wydziału współtworzą międzywydziałowy, największy międzynarodowy projekt badawczy naszej uczelni – JACARDI. To projekt, którego obszar obejmuje zagadnienia profilaktyki i promocji zdrowia.

Powracając do społeczności akademickiej wydziału, cieszę się z Państwa ogromnego zaangażowania nie tylko na rzecz społeczności naszej uczelni, ale także wielu innych działań. Przedstawiciele wydziału aktywnie biorą udział w opracowywaniu standardów i wytycznych dla kształcenia na kierunkach: pielęgniarstwo, położnictwo, zdrowie publiczne, ratownictwo medyczne czy też terapia zajęciowa (w przeszłości dotyczyło to również elektroradiologii i biotechnologii medycznej). Byliśmy jedną z pierwszych uczelni, która propagowała nowoczesne podejście do kształcenia na kierunku fizjoterapia, z szerokim włączeniem fizjoterapeutów do zespołu terapeutycznego. Pracownicy wydziału współtworzą narodowe

wytyczne, zasiadając w wielu gremialnych zespołach, jak np. Naczelna Komisja Bioetyczna czy samorządowe zespoły rozwiązujące ważne problemy zdrowotne i społeczne. Bogactwo wydziału jest imponujące.

Czego zatem życzyć Państwu – zarówno Pracownikom, jak i Absolwentom Wydziału Nauk o Zdrowiu? W wielu swoich wystąpieniach podkreślałem znaczenie work-live balance. Równowaga między pracą a życiem prywatnym, pełnym zaangażowaniem a odpoczynkiem jest naprawdę istotna. Daje nam nie tylko siłę do twórczej pracy, ale także buduje nasze zdrowie, a przecież specjalistów nie muszę przekonywać, że zdrowie to fundament naszego życia. Życzę zatem Państwu, by zawsze udawało się zachować równowagę między dobrą pracą i pięknym życiem. By każdy dzień pracy z pacjentami oraz studentami niósł ogrom satysfakcji i dawał siłę. A jako rektor obiecuję całej społeczności akademickiej, że dołożę wszelkich starań, by nasza uczelnia była coraz bardziej przyjaznym miejscem pracy i studiów.

„To, co pamiętamy, buduje naszą teraźniejszość” – to słowa hiszpańskiego pisarza Carlosa Ruiza Zafóna. Wspomnienia odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu także nas tu i teraz. Gratuluję całemu zespołowi redakcyjnemu albumu, który Państwo trzymają w rękach, a w szczególności prof. Ewie Baum, dziekanowi Wydziału Nauk o Zdrowiu. Ta publikacja to nie tylko piękna książka z opisem faktów z minionych 50 lat, ale także unikalne świadectwo wyjątkowych osób tworzących wydział.

Droży Państwo! Wszystkiego, co najlepsze!

Z pozdrowieniami

prof. dr hab. Zbigniew Krasiński

Rektor Uniwersytetu Medycznego
im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

 Prezydent Poznania
Jacek Jaśkowiak

Przestrzeń, w której nauka staje się służbą, a służba – nauką

Jacek Jaśkowiak

Szanowni Państwo,

50-lecie Wydziału Nauk o Zdrowiu to wyjątkowa okazja, by z uznaniem spojrzeć na drogę, jaką przeszedł ten niezwykle ważny dla Poznania i całego regionu ośrodek naukowy. Od momentu jego powołania w 1975 roku ówczesny Wydział Pielęgniarski stał się przestrzenią, w której łączą się wiedza, pasja i służba drugiemu człowiekowi.

Dzisiejszy Wydział Nauk o Zdrowiu to nie tylko miejsce kształcenia wysoko wykwalifikowanych specjalistów – pielęgniarek, położnych, fizjoterapeutów, ratowników medycznych czy ekspertów zdrowia publicznego – ale także środowisko, które współtworzy współczesną kulturę troski o zdrowie, empatię i humanizm w medycynie. To tu rozwijane są idee zdrowia pojmowanego nie tylko jako brak choroby, lecz jako pełnia życia, równowaga ciała i ducha, szacunek dla człowieka i jego środowiska. To przestrzeń, w której nauka staje się służbą, a służba – nauką.

Historia wydziału to także opowieść o kobietach i mężczyznach, którzy – kierując się pasją, odwagą i wiarą w sens swojej pracy – tworzyli przestrzeń, w której rozwija się nie tylko wiedza, ale i duch opieki, współczucia, odpowiedzialności. To dzięki nim pielęgniarstwo, położnictwo, fizjoterapia, ratownictwo medyczne i zdrowie publiczne stały się nie tylko kierunkami studiów, lecz powołaniem i misją.

Z perspektywy Poznania szczególne znaczenie ma to, że wydział od początku był mocno związany z naszym miastem – zarówno poprzez współpracę z miejskimi instytucjami ochrony zdrowia, jak i poprzez działalność naukową, społeczną oraz edukacyjną na rzecz mieszkańców. Jesteśmy dumni, że to właśnie tutaj powstał jeden z najważniejszych ośrodków kształcenia w dziedzinach, które wprost przekładają się na jakość życia ludzi.

Jubileusz 50-lecia to czas wdzięczności wobec tych, którzy tworzyli i rozwijali wydział – jego założycieli, dziekanów, pracowników naukowych, studentów i absolwentów. To również moment, by z nadzieją spojrzeć w przyszłość – na kolejne dekady badań, innowacji i kształcenia, które będą służyć zdrowiu i dobru wspólnemu.

W imieniu Miasta Poznania składam całej społeczności akademickiej Wydziału Nauk o Zdrowiu serdeczne gratulacje oraz podziękowania za pół wieku pracy na rzecz nauki, medycyny i człowieka. Życzę Państwu dalszego rozwoju, wielu sukcesów i nieustającej satysfakcji z misji, którą Państwo realizują.

Z wyrazami szacunku i uznania

Jacek Jaśkowiak

Prezydent Miasta Poznania

/// Dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu UMP
prof. dr hab. Ewa Baum

Kształcić młodych ludzi w duchu tolerancji, otwartości, interdyscyplinarności, odwagi oraz odpowiedzialności

Ewa Baum

Szanowni Państwo,

przypadł mi w udziale zaszczyt kierowania Wydziałem Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu w czasie, gdy obchodzimy jubileusz 50-lecia powstania tej jednostki. To wyjątkowa okazja do wspólnego świętowania naszych osiągnięć oraz do wyrażenia wdzięczności wszystkim, którzy tworzyli i nadal tworzą naszą uniwersytecką społeczność. To również właściwy moment, by z wiedzą, pasją i zaangażowaniem spojrzeć w przyszłość – z nadzieją na kolejne owocne lata.

Minione półwiecze ukształtowało naszą tożsamość jako wydziału i stanowiło okres pełen wyzwań. Dziś możemy z dumą patrzeć na to, co udało się wspólnie osiągnąć. To dla mnie ogromne wyróżnienie, że mogę podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do sukcesów naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych naszego wydziału. Chylę czoła przed moimi poprzednikami – Państwem Dziekanami, których wizje, działania i determinacja doprowadziły nas do obecnego poziomu rozwoju.

Na szczególne słowa uznania zasługują również wizjonerzy Wydziału Pielęgniar-

skiego, którzy z odwagą i konsekwencją dążyli do utworzenia nowego, autonomicznego kierunku kształcenia pielęgniarek na poziomie akademickim. Kierunek pielęgniarstwo rozwija się z powodzeniem od 50 lat na naszym uniwersytecie, stale doskonaląc program nauczania w oparciu o najnowsze odkrycia naukowe i obowiązujące standardy kształcenia. Dzięki temu kierunek pozostaje atrakcyjną ofertą edukacyjną dla kolejnych pokoleń maturzystów. Serdecznie dziękuję wszystkim osobom, które przyczyniły się do jego powstania i rozwoju, ponieważ to właśnie pielęgniarstwo stało się filarem i protoplastą dalszej działalności naszego wydziału.

Z biegiem lat oferta edukacyjna systematycznie się poszerzała, a nowe kierunki dynamicznie się rozwijały. Obecnie na naszym wydziale kształcimy studentów na sześciu kierunkach: pielęgniarstwie, położnictwie, fizjoterapii, ratownictwie medycznym, zdrowiu publicznym oraz terapii zajęciowej. Stale się rozwijamy i stawiamy sobie nowe cele – w bieżącym roku akademickim po raz pierwszy uruchomiliśmy studia II stopnia na kierunku ratownictwo medyczne. Planujemy kolejne inicjatywy, mając świadomość, że w dynamicznie zmieniającym się świecie nasza oferta

edukacyjna musi być dostosowana do nowych realiów systemowych oraz zaspokajać potrzeby zdrowotne i oczekiwania społeczne. To zadanie trudne, ale i nobilitujące – przyszło nam bowiem żyć w ciekawych czasach...

Koncepcja „płynnej nowoczesności” sformułowana przez prof. Zygmunta Bauman’a – wybitnego polskiego socjologa i filozofa – pozostaje aktualnym narzędziem interpretacji współczesnych zjawisk społecznych. Metafora płynności odnosi się do stanu nieustannej zmienności, braku stabilnych struktur oraz poczucia egzystencjalnej niepewności, które szczególnie wyraźnie ujawniły się w wydarzeniach ostatnich lat.

Na szczególną uwagę zasługują dwa globalne momenty historyczne: wybuch pandemii COVID-19 w grudniu 2019 r. oraz rozpoczęcie wojny w Ukrainie w lutym 2022 r. Oba te wydarzenia radykalnie wpłynęły nie tylko na bieg historii i porządek geopolityczny, ale także na funkcjonowanie systemów ochrony zdrowia, codzienną praktykę zawodową pracowników medycznych oraz na postrzeganie roli edukacji i sposobów jej realizacji w szkolnictwie wyższym. Pandemia i działania wojenne wymusiły wdrożenie rozwiązań nadzwyczajnych, które nierzadko wymagały redefinicji podstawowych pojęć i zasad. Wśród najistotniejszych problemów, które się ujawniły, należy wymienić: nierówność w dostępie do edukacji, ograniczoną współpracę między zawodami medycznymi, konieczność wzmocnienia w programach nauczania modułów poświęconych zdrowiu publicznemu, medycynie katastrof, medycynie prewencyjnej i promocji zdrowia, a także umiejętność skutecznego reagowania na sytuacje kryzysowe.

Wyzwania przyszłości obejmują również wykorzystanie nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji – zgodnie

z wytycznymi dokumentu FUTURE-AI, określającego zasady funkcjonowania na rzecz AI w opiece zdrowotnej. Równie ważne pozostaje nauczanie tzw. kompetencji miękkich: empatii, odporności psychicznej i skutecznej komunikacji. Kultura otwartości i zrozumienia przyczynia się do destygmatyzacji problemów zdrowia psychicznego oraz wspiera ideę zrównoważonego rozwoju.

W obliczu tych zmian pojawia się potrzeba rewizji zasad etycznych i prawnych regulujących praktykę medyczną, tak aby działania podejmowane w nowych, często kryzysowych sytuacjach, pozostawały zgodne z normami deontologicznymi i obowiązującym porządkiem prawnym. Pojęcia takie jak godność, autonomia i dobro pacjenta, od lat stanowiące fundament moralny i prawny współczesnej medycyny, w nowych realiach nabierają szczególnego znaczenia. Stają się one osią refleksji nad etycznymi i prawnymi implikacjami kształcenia medyków oraz nad rolą uczelni medycznych w kontekście globalnych kryzysów.

Z perspektywy aksjologicznej szczególnie ważny pozostaje postulat zapewnienia równego dostępu do świadczeń zdrowotnych wszystkim grupom pacjentów – zwłaszcza osobom narażonym na wykluczenie społeczne lub marginalizację z powodów ekonomicznych, demograficznych, migracyjnych czy wynikających z długotrwałych sytuacji kryzysowych. Realizacja tego postulatu to jedno z kluczowych zadań współczesnych systemów ochrony zdrowia, które – w obliczu „płynnej nowoczesności” – muszą łączyć skuteczność działania z poszanowaniem zasad etyki medycznej.

Wydziały nauk o zdrowiu mają za zadanie kształcić młodych ludzi w duchu tolerancji, otwartości, interdyscyplinarności, odwagi oraz odpowiedzialności – zarówno zawodowej, jak i obywatelskiej. To nasza myśl przewodnia i credo na kolejne 50 lat. Dzia-

łania wspierające misję społeczną uczelni powinny koncentrować się na wzmacnianiu dobra wspólnego, rozwoju badań naukowych odpowiadających na realne problemy społeczne oraz współpracy na rzecz inkluzji wszystkich grup pacjentów.

Te ambitne cele nie byłyby możliwe do osiągnięcia bez zaangażowania pracowników wydziału. To właśnie nasz zespół stanowi największą wartość i źródło sukcesu. Pracownicy Wydziału Nauk o Zdrowiu prowadzą aktywną działalność naukową – wielu spośród nich obróciło dyscyplinę nauki o zdrowiu jako główny obszar swoich zainteresowań badawczych, co zaowocowało przyznaniem nam kategorii A przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Obecnie wydział zatrudnia ogółem ponad 300 osób. Dziękuję, że dla znakomitej większości z Państwa praca jest pasją, a nie tylko formalnym obowiązkiem. Dziękuję za dotychczasową aktywność i proszę o jej kontynuację.

Słowa szczególnej wdzięczności kieruję do Jego Magnificencji Rektora prof. dr. hab. Zbigniewa Kasińskiego, władz Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu oraz wszystkich osób, które przyczyniły się do rozwoju Wydziału Nauk o Zdrowiu.

Osobne podziękowania składam Prezydentowi Poznania Panu Jackowi Jaśkowiakowi oraz pracownikom Urzędu Miasta Poznania – za nieustające wsparcie i współpracę, której efektem są liczne wspólne projekty, publikacje i konferencje.

W tych niepewnych czasach życzę Państwu, abyście byli pewni swych wyborów, wartości i postaw, a akademickość niech będzie trwałym fundamentem rozwoju naszego wydziału. Dziękuję z całego serca za dotychczasowe zaangażowanie.

W tym miejscu chciałabym także podziękować Pani Agnieszce Ciesielskiej, kierownikowi Dziekanatu Wydziału Nauk o Zdrowiu UMP, oraz całemu zespołowi za konstruktywną współpracę i profesjonalizm.

Pragnę podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do powstania tego dzieła. Wyrazy wdzięczności kieruję do Pani Joanny Gaca-Wyczółkowskiej, dyrektor Wydawnictwa Miejskiego Poznania – instytucji kultury promującej wiedzę o historii naszego miasta – za współpracę przy publikacji tego albumu. Serdecznie dziękuję pracownikom Wydawnictwa Naukowego UMP za wszechstronną pomoc w opracowaniu i przygotowaniu do druku niniejszej książki.

Oddając w Państwa ręce tę monografię, składam podziękowania współredaktorom za podjęcie wyzwania przygotowania tego dzieła. Czytelników proszę o jego przychylne przyjęcie. W znacznej mierze to Państwo są autorami tej książki, gdyż powstała ona dzięki Wam – dziękuję, że zechcieli Państwo podzielić się swymi wspomnieniami i opiniami, że znaleźli Państwo czas na udzielenie wywiadu. Mam nadzieję, że lektura będzie sprzyjała refleksji nad minionym półwieczem Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, a zarazem będzie służyła przyszłości – wizji nowoczesnego uniwersytetu, w którym wartości ogólnoludzkie odgrywają nadrzędną rolę.

prof. dr hab. Ewa Baum

Dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu

